

ŽENIJNÍ ZABEZPEČENÍ PRŮLOMU OBRANY NEPŘÍTELE

Armády NATO, včetně armády NSR, věnují v posledním období zvýšenou pozornost otázkám organizace a vedení obranného boje. Jejím obsahem je úporná obrana vybudovaných obranných postavení a pásem obrany s využitím paleb a rozsáhlého systému zátarasů na přístupu, na předním okraji i v hloubce obrany. Jako předního okraje obrany předpokládají využít výhodných terénních podmínek, zejména vodních překážek. Celkovou strukturu obrany tvoří pásmo boje na zdrženou (zabezpečovací pásmo) a prostory obrany.

Pásmo boje na zdrženou vytvářejí mimo dotyk s protivníkem na hloubku 30 až 40 km a zpravidla obsahuje předsumuté postavení krycích vojsk ve vzdále-

nosti 15–20 km od předního kraje a ucelený systém zátarasů, včetně jaderných min.

Prostor obrany armádního sboru budují až do hloubky 100–120 km, prostory obrany divizí až do hloubky 40–60 km. K budování obranných postavení a prostorů obrany předpokládají využít v plné míře i ženíjních teritoriálních útvarů a domobrany. Některá opatření uskutečňují v rámci operační přípravy státního území. Uvedené skutečnosti svědčí o tom, že zdolávání takto hluboce členěné a vybudované obrany může být vážnou zábranou vedení útočných operací ve vysokých tempích. K vyloučení této možnosti je nezbytné dovedně organizovat průlom nepřátelské obrany za použití klasických prostředků.

Operační podmínky pro průlom

Obranu nepřítele bez použití jaderných zbraní můžeme prolamovat v několika charakteristických operačních podmínkách. V první útočné operaci má největší vliv na způsob průlomu zejména vzdálenost předního kraje nepřátelské obrany od státní hranice.

Bude-li přední kraj nepřátelské obrany bezprostředně na státní hranici a nebo ve vzdálenosti menší než 15 km, je výhodné operační sestavu pro průlom vytvořit již při zahájení útočné operace zasazením

divizí druhého sledu, dělostřelectva a armádních záloh. V tomto případě mohou provoslové armády organizovat průlom v nařízeném pásmu jen svými silami.

Při vzdálenosti nepřátelské obrany 20 až 50 km od státní hranice budeme operační sestavu pro průlom vytvářet až při přibližování vojsk prvního sledu k přednímu okraji a to zasazením volných divizí druhého sledu a dělostřelectva armád a zasazením záloh frontu. Použití frontových záloh, vzhledem k délce ve-

dení bojové činnosti divizí prvního sledu na hloubku 50 km, bude pro úspěch průlomu nezbytné.

V operační hloubce, kdy armády prvního sledu mají své divize druhého sledu zasazené, můžeme operační sestavu pro průlom vytvořit pouze zasazením druhého sledu frontu do prvního sledu armád. V tomto případě budeme prolamovat obranu zpravidla na styku prvosledových armád, za účasti vojsk v dotyku. Operační podmínky mohou mít významný vliv i na metodiku průlomu. Je žádoucí, abychom obranu nepřítele prolamovali z chodu. To vyžaduje vytvoření operační sestavy pro průlom v průběhu útočné činnosti, v období přibližování vojsk divizí prvního sledu k přednímu okraji nepřátelské obrany.

Nepodaří-li se průlom obrany nepřítele z chodu, je nezbytné přeskupit síly a vést průlom z přímého dotyku. Vzhledem k po-

trebné hustotě dělostřelectva a tanků budou úseky a pásma průlomu podstatně užší proti normálním podmínkám. Prapor bude zpravidla prolamovat obranu na šířce 1 km, pluk 2 km a divize na šířce 4 km. V rámci armády bude účelné prolamovat obranu na jednom směru, při šířce do 12 km. Tyto úzké úseky bojové činnosti si zpravidla vynutí vytvářet bojové sestavy ve dvou sledech, což vytváří podmínky pro postupné zasazování dalších sil a živění průlomu z hloubky.

Průlom považujeme za specifický druh útočné činnosti, jehož cílem je soustředěním sil a prostředků na relativně úzkém úseku fronty zničit nepřítele, který brání předem vybudované obranné pásmo, proniknout do hloubky obrany nepřítele, vyvrátit ji z boků a týlu a vytvořit podmínky k úspěšnému pokračování útočné operace.

Úkoly ženíjního zabezpečení a způsoby jejich plnění

Úspěšné vedení průlomu klade zvláštní požadavky na ženíjní zabezpečení. Tyto vyplývají zejména z charakteru nutné bojové činnosti při průlomu, která je dána potřebou zabezpečit podélný a příčný manévry vojsk na malém prostoru, překonat v masovém měřítku ženíjní opatření obrany nepřítele s důrazem na klasické i jaderné zátarasů na předním kraji i v hloubce a zabezpečit bojovou činnost vojsk po úspěšném průlomu.

Ženíjní zabezpečení průlomu můžeme specifikovat do těchto úkolů:

- a) vyvedení vojsk průlomu na čáru rozvinutí a zabezpečení jejich zasazení,
- b) zabezpečení průchodu vojsk průlomu zátarasů vlastních vojsk v dotyku,
- c) překonávání zátarasů nepřítele na předním kraji a v hloubce obrany nepřítele,
- d) zabezpečení průchodu druhých sledů pásem průlomu, jejich zasazení a zabezpečení vysokého tempa útočné činnosti.

ad a) **Včasná a časově sladěná vyvedení vojsk armády** na čáru zasazení je základní podmínkou k úspěchu. Složitost ženíjního zabezpečení vyvedení divizí k průlomu je v několika faktorech. Za předpokladu, že úsek průlomu armády bude široký 12–14 km, bude nezbytné současně zabezpečit vyvedení tří vševojskových svazků z hloubky 60–80 km i více. Divize bude potřebné vyvést na čáru zasazení ve stále se zužujícím pásmu přesunu, které od čáry rozdělení do praporečnických proudů musí být shodné se šířkou úseku

průlomu, tj. 12 km. Tato nutnost omezující možnost příčného manévru, může s ohledem na terénní podmínky, enormně zvýšit potřebu ženíjních sil v rámci armády.

Vzhledem k předpokládané bojové sestavě divizí v průlomu i při respektování velmi úzkého pásma přesunu, budeme každé divizi určovat zpravidla dvě osy přesunu, tedy v pásmu armády celkem šest os přesunu. Všechné jejich zabezpečení je úkolem armády. V první řadě je nezbytný ženíjní průzkum stanovených os přesunu, ověřit jejich plnou průjezdnost, prostory a rozsah poškození, narušení přeprav přes vodní překážky a možnosti obíždění provozu neschopných úseků. Mimo pozemního povšechného ženíjního průzkumu silami armádních ženíjních útvarů, se zejména z hlediska úspory času cvičuje důstojnický ženíjní průzkum z vrtulníků.

Cesty stanovené pro přesun vojsk musíme upravit předem. Úpravu je zpravidla potřebné zahájit současně s vysláním průzkumu, v případech kdy je dostatek času, po vyhodnocení hlášení o průzkumu. Délka cest vyžaduje vyčlenit na každou cestu jednu ženíjní rotu s technikou, což v rámci průlomu představuje hodnotu dvou ženíjních praporů. Určené rotě plní úkol na četových úsecích průběžným způsobem a po základní úpravě zaujmají prostory poblíž snadno zranitelných úseků cest, aby mohly pohotově obnovit průjezdnost narušenou bojovou činností nepřítele. Půjdou-li cesty přes geograficky

složitého prostoru, např. přes horský a zalesněný terén, je nezbytné zabezpečit jeho stálou průjezdnost úpravou komunikací v daném prostoru. To nejlépe zabezpečí praporek ženijních strojů, který můžeme armádě přidělit. Kromě toho musí vojska na přesunu zabezpečovat vlastní přesun vyčleněním OZP a ZZ divizí a pluků a jejich správným začleněním do pochodových sestav.

Armádní síly budou zabezpečovat i přechody přes vodní překážky v pásmu přesunu vojsk. Zvláštností tohoto úkolu je zejména potřeba mít jednotlivá mostová přepraviště na podstatně užších úsecích, než při násilném přechodu. Čím blíže bude vodní překážka k čáře rozčlenění, tím více můžeme snížit vzdálenost jednotlivých přepravišť od sebe až na vzdálenost 2 km. Tato skutečnost zvyšuje potřebu širokého manévru přepravišti, souboru maskovacích opatření přepravišť a jejich všestranného zabezpečení. Přepravy přes vodní překážky ve prospěch vojsk průlomu můžeme částečně zabezpečit ponecháním mostových přepravišť divizí prvního sledu na vodní překážce. V každém případě bude nezbytné, aby chybějící mostová přepraviště zřídila armádní pontonové a přepravní útvary a jednotky, i s vytvořením 20–30 % zálohy přepravních prostředků.

Divize na přesunu musí předpusnout pontonové roty organických ženijních praporů do vyčkávacích prostorů na vzdálenost 2–3 km od vodní překážky, kde jsou v pohotovosti po celou dobu přepravy divize, zabezpečit náhradu zničeného mostového přepraviště. Jednotky, obsluhující mostová přepraviště, musí současně zabezpečovat průjezdnost příjezdových a odjezdových cest z jednotlivých přepravišť.

Složitost vyvedení vojsk do pásma průlomu se bude zvyšovat s přibližováním se k čáře rozčlenění a rozvinutí. Nemůžeme se vyhnout tomu, že minimálně na čáře rozčlenění do praporek proudů bude celá pochodová sestava vojsk průlomu na šířce 12 km. To vyžaduje mít v této šířce šest cest plukovních parametrů, tzn. na každé 2 km jednu cestu. Tento požadavek ani v podmínkách středoevropského a západoevropského válčiště, s hustou silniční sítí, nemůžeme zabezpečit. Je proto nezbytné počítat s tím, že v závěru přesunu musíme využít i pro plukovní proudy výpomocných cest a postupových os terénem.

Tato nepříznivá situace se dále zkomplikuje postupným rozčleňováním do předbojových sestav a posléze rozvinováním do bojové sestavy.

Za předpokladu postupného vytváření bojové sestavy do dvou sledů až do stupně prapor a jednoho sledu v rotě, bude třeba mít k rozvinování 4 cesty pro praporek prvního sledu o vzájemné vzdálenosti 1 km, 8 rotních postupných směrů pro roty prvního sledu o vzájemné vzdálenosti 0,5 km a 24 četových postupových směrů o vzájemné vzdálenosti 150 m. Splnit bez obtíží tyto požadavky můžeme jen ve výjimečně příznivých geografických podmínkách. Na většině středoevropského a západoevropského válčiště však tyto příznivé podmínky nejsou. Proto ženijní síly armády a ženijní i vševojskové jednotky divizí v dotyku musí včas upravit cesty a postupové směry v terénu v prostoru rozčlenění a rozvinutí. Je reálné, aby armádní ženijní síly zabezpečily úpravu os přesunu i cesty a postupové směry až po čáru rozvinutí do rotních proudů, a to včasným předpusnutím ženijních sil armády.

Z hlediska úkolů půjde zejména o průzkum, vytyčení a označení směrů rozvinutí pro jednotlivé prvosledové praporek a nejzákladnější úpravy, které zabezpečí průjezd praporu bez snížení tempa. Od čáry rozčlenění do rotních proudů až do čáry rozvinutí musí ženijní průzkum, úpravu a vytyčení směrů postupů jednotlivých rot a čet prvního sledu zabezpečit ženijní a vševojskové jednotky pluků a divize v dotyku, za aktivní účasti vojsk, která se rozčleňují a rozvinují. Vyvedení, rozčlenění a rozvinutí pluků divizí 1. sledu, které se připojují k průlomu zpravidla na bocích pásma průlomu, zabezpečují v plném rozsahu odřady k zabezpečení pohybu a ženijní zálohy divize, vlastního pluku a vojska v dotyku.

Čáru zasazení vojsk pro průlom musí též ženijně zabezpečit. V každém případě je potřebné chránit boky čáry zasazení monévrem zátarasy POZ divizí v dotyku a na nebezpečnějším směru zasazením POZ armády. Je velmi žádoucí, aby čára zasazení byla částečně ženijně vybudována. Tento požadavek můžeme splnit pouze při organizaci průlomu z přímého dotyku, ponecháním průlomu z chodu, kdy na ženijní úpravu čáry rozvinutí jsou vytvořeny časové podmínky. Vlastní budování sestává potom zejména z okopů pro tanky, obrněné transportéry, vybudování prostorů bojového rozmístění raketového vojska, palebných postavení dělostřelectva a ochranných objektů na místech velení. Ke splnění těchto úkolů, které plníme zpravidla v průběhu jedné noci, maximálně využijeme všech mechanizačních prostředků.

ad b) Při vyřazení z čáry rozvinutí musí vojska průlomu bezpečně **překonat zátarasy vlastních vojsk**. Zabezpečení tohoto úkolu připadá v úvahu zejména při průlomu nepřátelské obrany z přímého dotyku, kdy vlastní vojska byla nucena zabezpečovat svůj přední kraj zátarasy, zejména výbušnými.

Tento závažný úkol musí ve prospěch vojsk průlomu zabezpečit ženijní jednotky pluků a divize v dotyku, která zátarasy zřídila. Počet uvolněných průchodů ve vlastních zátarasech musí být v souladu se zaujatou bojovou sestavou na čáře rozvinutí. Ženijní jednotky pluků a divize v dotyku uvolňují v potřebném časovém předstihu v prvé řadě průchody ve vlastních minových polích odstraněním minových uzávěr nebo jednotlivých min uzavírajících průchody a další průchody vytvářejí v mezerách mezi jednotlivými minovými poli. V případě, že to nestačí, zřizují další průchody v noci před zahájením průlomu ručním způsobem. Ještěliže ani po tomto opatření jsme nedosáhli žádoucího počtu průchodů, musí zbývající část zabezpečit mechanické a výbušné odtarasovací prostředky vojsk v dotyku.

Velmi závažným úkolem ženijních jednotek pluků a divize v dotyku, vedle zřízení průchodů ve vlastních zátarasech, je jejich vytyčení a označení podle požadavků vojsk průlomu. Označení jednotlivých průchodů pro průjezd konkrétních jednotek zpravidla upřesníme při součinnosti na stupni armáda divize, kde se zúčastňují představitelé vojsk v dotyku a vojsk v průlomu. Při příznivých podmínkách je výhodné k přesnému vyřešení tohoto úkolu organizovat odbornou ženijní součinnost, popř. rekognoskaci v terénu za řízení NŽV armády.

Ženijní jednotky vojsk v dotyku musí zabezpečit průchod vojsk průlomu přes vlastní zátarasy i regulační a pořádkovou službou na průchodech, jejich naváděním do průchodů, vyváděním z průchodů k zabezpečení jejich rozvinutí do bojových sestav ke zteči nepřátelské obrany. Po projetí 1. sledů vojsk průlomu, postupně část průchodů uzavírají a zabezpečují provoz na průchodech vyhrazených pro přesun druhých sledů, zejména na cestách nebo na stanovených směrech postupu.

ad c) Průlom obrany nepřítele bude vždy spojen s nutností **překonat systém ženijních zátarasů**. Při průlomu z chodu, ale mnohem výrazněji při průlomu z přímého dotyku, očekáváme z hlediska potenciálních možností nepřítele, masové použití zátarasů již v zabezpečovacím pásmu (v pásmu boje na zdrženou), ale ze-

jména na předním okraji nepřátelské obrany a v její hloubce.

V zabezpečovacím pásmu (v pásmu boje na zdrženou) bude nepřítel přehrazovat nesouvislými zátarasy hlavní směry postupu našich vojsk. Tyto budeme překonávat zejména obcházením a využíváním mezer mezi jednotlivými minovými poli, pokud možno bez použití mechanických a výbušných odtarasovacích prostředků.

Na předním okraji nepřátelské obrany budou zpravidla souvislá protitanková a smíšená minová pole, pokládána standardním způsobem armád NATO o hloubce 100, při dostatku času nebo na zvláště nebezpečných směrech i o hloubce 200 až 400 m. Průchody v těchto zátarasech si zabezpečují vojska průlomu.

Při bojové sestavě divize v průlomu se dvěma pluky, čtyřmi prapory, osmi rotami se všemi četami v 1. sledu je potřebné zřídit celkem 24 průchodů v nepřátelských zátarasech. Vycházíme-li ze stejných principů, při bojové sestavě divize v průlomu se třemi pluky v 1. sledu, zvýší se počet nutných průchodů na 36. U uvedených variant bojové sestavy divize v případě, že rotý by vytvářely svůj druhý sled, potřebujeme při dvou plucích v prvním sledu 16 průchodů, při 3 plucích v 1. sledu 24 průchodů. Vzdálenost mezi jednotlivými průchody v nepřátelských zátarasech, při šířce úseku průlomu divize 4 km, bude v jednotlivých variantách 160 m, 110 m a 250 m.

Tanková divize může s využitím všech odtarasovacích prostředků divize zřídit jednorázově 34 průchodů, z toho 10 kolejových. Motostřelecká divize může při využití všech odtarasovacích prostředků divize zřídit jednorázově 24 průchodů, z toho 6 kolejových.

Možnosti řešení u tankové divize při překonávání zátarasů o hloubce do 100 metrů:

A. Při bojové sestavě se dvěma tankovými pluky v 1. sledu — viz **tabulku 1**

B. Při bojové sestavě se třemi tankovými pluky v 1. sledu — viz **tabulku 2**.

Tabulky ukazují, že při použití odtarasovacích prostředků organicky začleněných do prvosledových rot, nemůžeme v žádné variantě bojové sestavy zabezpečit dostatečný počet průchodů. V obou variantách dosáhneme žádoucího počtu průchodů v případě, že rotý 1. sledu budou překonávat nepřátelské zátarasy ve dvou sledech, při použití prostředků druhosledových rot a všech prostředků dru-

Tabulka 1

Jednotka útvar	Počet	Počet prostředků				Potřeba průchodů		Nedostává se průchodů		Zřízeno průchodů			Zbývá v divizi na hloubku
		TRALL	MOV VO	ROP 200	Σ	rota ve dvou sledech	rota v jednom sledu	rota ve dvou sledech	rota v jednom sledu	plných	kolejových	Σ	
roty 1. sledu	8	2	6	-	8	16	24	8	16	6	2	8	18
roty 2. sledu	4	1	3	-	12			4	12	9	3	12	
prapory 2. sledu	2	2	4	-	18			-	6	13	5	18	
žpr divize	1	-	-	2	20			-	4	15	5	20	10
žr msp	1	-	-	2	22			-	2	17	5	22	
tpř 2. sledu pluku 2. sledu	1	1	2	-	25			-	-	19	6	25	

Tabulka 2

Jednotka útvar	Počet	Počet prostředků				Potřeba průchodů		Nedostává se průchodů		Zřízeno průchodů			Zbývá v divizi na hloubku
		TRALL	MOV VO	ROP 200	Σ	rota ve dvou sledech	rota v jednom sledu	rota ve dvou sledech	rota v jednom sledu	plných	kolejových	Σ	
roty 1. sledu	12	3	9	-	12	24	36	12	24	9	3	12	10
roty 2. sledu	6	3	3	-	18			6	18	12	6	18	
prapory 2. sledu	3	3	6	-	27			-	9	18	9	27	
žr msp	1	-	-	2	29				7	20	9	29	0
žpr divize	1	-	-	2	31				5	22	9	31	
tpr msp 2. sledu	1	1	2	-	34				2	24	10	34	
žpr divize v dotyku	1	-	-	2	36				-	26	10	36	0

hosledových praporů. Pro překonávání zátarasů v hloubce zůstává v divizi ve variantě A 18 ks, ve variantě B 10 ks odtarasovacích prostředků.

K zabezpečení průchodů v zátarasech tak, aby rotu 1. sledu překonávaly zátarasy současně, vyžaduje ve variantě A použití ve prospěch prvosledových rot další odtarasovací prostředky jednoho tankového praporu pluku 2. sledu i prostředky ženijního praporu divize. Pro překonání zátarasů v hloubce zůstává ve variantě A 10 ks odtarasovacích prostředků a ve variantě B jsou veškerá odtarasovací prostředky zcela vyčerpány.

V současné době je výhodné ve variantě A i B kalkulovat pro každou rotu 1. sledu u tankové divize 2 průchody, i když i v tomto případě se nevyhne použití odtarasovacích prostředků rot a praporů druhých sledů. V podstatě nemůžeme počítat s průchodem pro každou čet, protože by tím byly současně vyčerpány téměř všechny odtarasovací prostředky divize a tak značně sníženy možnosti překonávání zátarasů v hloubce nepřátelské obrany.

Možnosti řešení u motostřelecké divize při překonávání zátarasů o hloubce do 100 m:

A. Při bojové sestavě s tankovým a motostřeleckým plukem v 1. sledu — viz **tabulku 3.**

B. Při bojové sestavě s tankovým a dvěma motostřeleckými pluky v 1. sledu — viz **tabulku 4.**

Možnosti překonávání zátarasů v motostřelecké divizi jsou nižší než u tankové. Ve variantě A při zabezpečení dvou průchodů na každou rotu 1. sledu zůstává v divizi pro překonání zátarasů v hloubce jen 8 ks prostředků, ve variantě B jsou vyčerpány všechny organické prostředky. Při splnění požadavku tří průchodů na každou rotu 1. sledu zůstávají pro hloubku ve variantě A pouze 2 ks odtarasovacích prostředků, ve variantě B nelze vůbec zabezpečit.

U tankové i motostřelecké divize můžeme z hlediska možnosti průběžného překonávání zátarasů vytvářet 1. sled v síle dvou pluků.

Obtížná situace nastává v případě, že před předním okrajem obrany nepřítele jsou zátarasy o hloubce 200–400 m. Průchody v těchto hlubokých zátarasech můžeme zřídít postupným zasazením odtarasovacích prostředků, v závislosti na hloubce zátarasu. Tak např. při zřizování průchodu v minovém poli o hloubce 300 m

můžeme použít na vytvoření jednoho průchodu 3 ks mechanických odminovačů — vyorávačů s výbušným odminovačem, nebo pro první úsek průchodu použít raketový odminovač a dále navázat dvěma mechanickými odminovači — vyorávači s výbušným odminovačem. Je samozřejmé, že v tomto případě se znásobuje potřeba odtarasovacích prostředků a úměrně se snižuje i možný počet jejich zřízení. Tak např. při průměrné hloubce zátarasů 200 metrů, snižuje se možnost zřízení průchodů na jednu polovinu počtu uvedených v tabulkách, což ve svém důsledku znamená možnost vytvoření pouze jednoho průchodu na každou rotu 1. sledu. Mimo toho se úměrně zvyšuje i potřebná doba ke zřízení průchodu o větších hloubkách, což se musí odrazit zejména v metodice dělostřelecké přípravy na přední okraj tak, aby palba z předního okraje do hloubky byla přenesena až po úplném zřízení průchodu.

Po zřízení průchodů je nutné je provéřit, vytyčit a označit pro předurčené jednotky a zabezpečit regulační a pořádkovou službu na průchodech. Tyto úkoly plní ženijní jednotky bezprostředně po odpálení trhavinových náloží v průchodech, při čemž dva průchody zabezpečuje jedno ženijní družstvo. Po průjezdu 1. sledů ženijní jednotky část průchodů zavírají, část která je určena pro přesun 2. sledů rozšiřují a označují vysokými směrovými značkami.

Po překonání zátarasů nepřítele na předním okraji je nezbytné urychleně doplnit odtarasovací prostředky trhavinovými náložemi pro překonání zátarasů v hloubce obrany nepřítele. Raketové odminovače pro další použití je výhodné doplnit po průlomu 1. postavení obrany nepřítele po plucích, ve vhodných, krytých prostorech. Je třeba včas přisunout nálože z technických skladů pluků, divizí a z armádního ženijního skladu.

V systému zátarasů nepřítele před předním okrajem obrany i v její hloubce můžeme očekávat jaderné miny. K jejich včasnému odhalení a zjištění prostorů umístění budeme úkolovat všechny druhy průzkumu v době přípravy průlomu i v jeho vlastním průběhu. Vzhledem k zavedení nových typů jaderných min v armádách NATO, o maximální kilotonáž do 15 kt, budou jejich ničivé účinky ve srovnání s minulým obdobím nižší. Při nahuštění bojových sestav při průlomu, mohou však být vážnou překážkou bojové činnosti. Je proto nezbytné věnovat jejich ničení ve skladech, na přesunech a v době ukládání maximální pozornost, zejména

Tabulka 3

Jednotka útvar	Počet	Počet prostředků				Potřeba průchodů		Nedostává se průchodů		Zřízeno průchodů			
		TRALL	MOV VO	ROP 200	Σ	rota ve dvou sledech	rota v jednom sledu	rota ve dvou sledech	rota v jednom sledu	plných	kolejových	Σ	
roty 1. sledu	8	2	4	-	6	16	24	10	18	4	2	6	8
roty 2. sledu	4	1	2	-	9			7	15	6	3	9	
tpr 2. sledu	1	1	2	-	12			4	12	8	4	12	
tpr msp 2. sledu	2	2	4	-	18			-	6	12	6	18	
žr msp 1. sledu	1	-	-	2	20			-	4	14	6	20	2
žr msp 2. sledu	2	-	-	4	24			-	-	18	6	24	

Jednotka útvar	Počet	Počet prostředků				Potřeba průchodů		Nedostává se průchodů		Zřízeno průchodů			Zbývá v divizi na hloubku
		TRALL	MOV VO	ROP 200	Σ	rota ve dvou sledech	rota v jednom sledu	rota ve dvou sledech	rota v jednom sledu	plných	kolejových	Σ	
roty 1. sledu	12	3	5	-	8	24	36	16	28	5	3	8	
roty 2. sledu	6	1	3	-	12			12	24	8	4	12	
tpr 2. sledu	1	1	2	-	15			9	21	10	5	15	
žr msp 1. sledu	2	-	-	2	17			7	19	12	5	17	
tpr msp 2. sledu	1	1	2	-	20			4	16	14	6	20	
žr msp 2. sledu	1	-	-	2	22			2	14	16	6	20	
žpr divize	1	-	-	2	24			-	12	18	6	24	0

prostředky letectva a dělostřelectva, stejně jako ničení roznětových stanovišť po uložení jaderných min.

Metodika jejich průzkumu a zneškodňování „skupinami pro zneškodňování jaderných min“ se nebude podstatně lišit od plnění tohoto úkolu v normální útočné činnosti. Vzhledem k úzkému úseku průlomu divize, při operační normě výskytu jaderných min v počtu 0,5–1 jaderná mina na 1 km fronty a při možnosti

vytvořit z organických ženijních prostředků divize 3 SZJM, můžeme tento úkol kapacitně pokrýt.

Mimo zátarasů výbušných zřizuje nepřítel v obraně všechny typy ostatních zátarasů, ničí komunikační objekty, cesty, zřizuje záseky v lesních komplexech apod. Odstraňování těchto druhů zátarasů zabezpečují doprovodné ženijní skupiny, činnost OZP pluků a divizí a včasné nasazení ženijních záloh.

Zabezpečení vysokého tempa operace po úspěšném průlomu obrany nepřítele

Splnění cílů průlomu vyžaduje rozvíjet v rychlém tempu útočnou operaci po prolomení obrany nepřítele. Nárůst sil a prostředků dosahujeme zasazením 2. sledů divizí a později, po rozšíření útočného pásma, zasazením 2. sledu armády.

Ženijnímu zabezpečení vyvedení a zasazení druhých sledů divizí i armády musíme věnovat zvláštní pozornost a to zejména proto, že v úzkých úsecích průlomu budou ztížené podmínky pro výběr cest pro přesuny druhých sledů a mimo to budou cesty do značné míry poškozeny záměrnou činností nepřítele a bojovou činností vojsk. Proto musí ženijní oddíly a vylčené ženijní síly armády průběžně udržívat cesty pro druhé sledy, s důrazem na vážně poškozená místa, vyhledávat a vytyčovat vhodné objížďky, opravovat a zesilovat komunikační objekty, očišťovat cesty od zátarasů, roztroušených min apod. K zabezpečení příčného manévru druhých sledů musí udržovat i rokády,

zejména před obtížně průchodnými prostory, vodními překážkami a na přístupech k čáře rozvinutí.

V průběhu průlomu nepřátelské obrany i při zasazování druhých sledů divizí a armády, uskuteční nepřítel protizteče taktických stupňů a popř. i protiúder. Proto musí být stálým úkolem ženijního zabezpečení spoluúčast na odražení nepřátelských protiztečí a protiúderů, zejména manévrem zátarasů, ničením komunikací a komunikačních objektů na směrech činnosti nepřítele. Tato opatření mají chránit i ohrožené boky rozvíjejících se druhých sledů v prostoru zasazení. V případech, kdy na směru nepřátelské protizteče nebo protiúderu dosáhne nepřítel místní převahu sil, je nutné k úspěšnému přechodu do dočasné obrany i ženijně upravovat terén.

Překonávání vodních překážek při průlomu se neliší od obvyklé metodiky nasílných přechodů v operační hloubce.

Závěrem chci zdůraznit, že průlom vybudované obrany nepřítele není zvláštním jevem při vedení útočných operací, počítáme s ním jako s jedním z druhů útoku. Jeho zejména prostorová specifika vyvolává nutnost řešit některé úkoly ženijního zabezpečení v souladu s podmínkami, potřebami i možnostmi. Důraz v úsilí ženijního zabezpečení musíme položit zvláště na vyvedení, rozvinutí a zasazení vojsk průlomu, na překonání systému zátarasů v zabezpečovacím pásmu, na předním okraji nepřátelské obrany i v hloubce, na ženijní opatření k odražení protiztečí a protiúderu nepřítele i na zabezpečení vysokého tempa po úspěšném průlomu.

To se odráží i ve zvýšených požadavcích na ženijní síly a prostředky, což vyžaduje posílení divizí 1. sledu 1–2 ženijními rotami, působení armádních prostředků ve prospěch vojsk průlomu a i zasazení speciálních frontových ženijních útvarů, jako např. ženijního zátarasovacího a odtarasovacího praporu, praporů ženijních strojů a dalších.

Soubor opatření ženijního zabezpečení, které probíhá v úzké součinnosti se všemi druhy vojsk, je jednou ze základních podmínek úspěšného průlomu obrany nepřítele.